

de Vorming van Leerkrachten en Leiders der Lich. Opvoeding 13/4/43

Mynheer de Voorzitter, ~~XXXXXXXXXX~~ Myneheeren Leden van het Bestuur van de
Nederlandsche Vereeniging tot Inrichting van een Wetenschappelyk Centrum
voor de Lichamelyke Opvoeding,

Mynheer de Voorzitter, Mevrouw en Mynehaeren leden van het Curatorium van de
Academie voor Lichamelyke Opvoeding,

Dames en Heeren Docenten,

Dames en Heeren Studenten.

Het vraagstuk van de vorming harer toekomstige leeraren en leiders is voor de
lich.opv. van essentiële beteekenis.

Effectvolle doorvoering van de maatregelen die Overheid en particulieren ten
aanzien van de lich.opv. nemen is immers afhankelijk van de mate van KENNIS,
INZICHT en KUNNEN van de leerkrachten en leiders, alsook van de voorstelling
die zy hebbenn omtrent hun plichten, en van de energie waarvan zy by de vervul
ling dezer plichten blyk geven.

De Overheid, die de voorbereiding tot nagenoeg alle beroepen in ons land
regelde, verzuimde de vorming ter hand te nemen van leerkrachten en leiders
voor een werkingsgebied, als dat van de lich.opv., en de sport, dat nog dagelyks
in omvang en beteekenis toeneemt.

Waar hier de overheid tekort schoot, greep het particulier initiatief in.
Uit dit initiatief werd in 1925 de Academie voor Lich.Opv. geboren.

Zy wenschte de zorg en de verantwoordelykheid te aanvaarden voor de vorming
van toekomstige leerkrachten en leiders der lich.opv. in Nederland, en naar
de vervolmaking dezer vorming te streven.

Eveneens rekende zy het tot haar taak wetenschappelyk onderzoek op het gebied
der lich.opv. in den ruimsten zin des woords, mogelyk te maken.

De lich. opv. en de sport die nimmer gezondheid mogen verbruiken ,maar immer gezondheid moeten bevorderen,kunnen,door een diepere bezinning op haar problemen,slechts aan beteekenis,invloed en waardeering winnen!

De opleiding van de leeraren en leiders der lich.opv. moet voldoen aan hoge eischen van wetenschappelyk inzicht en praktische bekwaamheid.

Deze eischen zyn onafwysbaar,omdat zy een goede verzorging der lich.opv. in en buiten de school waarborgen,en tevens een garantie zyn voor het aanzien van ~~de~~ toekomstigen leeraars en de waardeering van zyn vak door school en maatschappij.

De gymnastiekleeraar,die met zyn problemen staat midden in het paedagogisch streven van dezen tyd,heeft met uitsluitend of nagenoeg-uitsluitend technicus te zyn afgedaan.

Het is de verdienste van den eersten rector der ~~de~~ Academie,van wylen Dr G.J. Nieuwenhuis,geweest,hierop met klem te hebben gewezen,vele jonge leeraren van deze gedachte te hebben doordrongen,ze door deze gedachte te hebben bezield! De Academie voor Lich. Opv. streeft er naar,jongelieden met aanleg voor de lichaamsoefeningen en met een sterke neiging tot het opvoederschap in drie jaren deugdelyk voor te bereiden voor het cand.examen en voor het Staatsdiploma,hetwelk de bevoegdheid geeft de lich.opv. te verzorgen aan middelbare scholen,gymnasia,kweekscholen voor onderwyzers,enz.

De voortgezette studie der Academie,die twee jaren omvat,beoogt den deelnemers tot zelfstandigen wetenschappelyken arbeid op het gebied der lich. opv. voor te bereiden.

Wy zyn van oordeel,dat deze voortgezette studie een goede voorbereiding geeft voor hen die dingen naar betrekkingen by de opleiding van leerkrachten voor de lich.opv. ,van inspecteur voor de lich.opv. by Ryk en Gemeente,en voor andere

leidende functies als die van Hoofd van de Afd. Ontwikkeling en Ontspanning van een groot bedrijf, als leider van studentensportbeoefening, enz.

Daar het meerendeel onzer studeerenden niet verder zal gaan dan de kandidaatsstudie, en de maatschappij voorloopig nog grooter behoefte heeft aan goede leeraren dan aan onderzoekers, hoe noodig ook deze laatsten mogen zyn, wordt er voor gewaakt, dat het onmiddellyke doel, de vorming van leeraren die onder alle omstandigheden voor hun taak berekend zyn, niet in het gedrang komt.

Onze Academie bestaat dus uit een 3 jarigen onderbouw die op een algemeen-wetenschappelyke propaedeuse en op de middelbare onderwysbevoegdheid aanstuurt, en uit een 2 jarigen bovenbouw, waarvan de deelnemers aan de wetenschappelyke verdieping in een hoofdrichting, de natuurwetenschappelyke-of de paedagogische, kunnen werken. Wy zyn van oordeel, dat, wanneer de deelnemers aan de voortgezette studie, zooals we die ons denken, hun wekelyksche lessen op school geven, en de daaraan verbonden fysieke inspanning ondergaan, wanneer zy het contact met een werkelyke wereld bezitten en de stimulans van de eigen problemen, de wetenschap niet van het beroep zal afvoeren en in doode theorie ontaarden.

Wy meenen deze opmerking ter vermyding van mogelyk misverstand niet achterwege te mogen laten, en er tevens de aandacht op te moeten vestigen, dat ook het nastrevenswaardige doctoraat in de lich. opv. er een zal moeten zyn dat geheel buiten medisch territorium blyft.

De studie der lich. opv. omvat haar lichamelyk-geestelyk-probleemgebied, het zelfoefenen en de voorbereiding voor het lesgeven.

In drie jaren zult gy, dames en heeren, moeten worden voorbereid tot wetenschappelyk denken op tweeërlei gebied, bedrevenheid moeten verwerven in het byzonder in de uitvoering van de lichaams oefeningen die op de scholen onderwezen worden.

en zich de kennis voor en de vaardigheid in het lesgeven aan en het leiden van schoolklassen eigen moeten maken,

In verband met het laatste, met name het lesgeven, wil ik, om alle misverstand te voorkomen, opmerken, dat de Academie er van af ziet jongelui te kweken die aardig en vlot over lich.opv. weten te praten, doch niet de geschiktheid ~~he-~~ en ambitie bezitten lichaams oefeningen te leiden en te onderwyzen.

X

Inzicht in het wezen der lich.opv. , in haar beteekenis voor de volksontwikkeling, rust op wat de natuurwetenschappen ontdekten en de geesteswetenschappen ons leeren.

De studie van filosofie, psychologie en sociologie plaatst de lich.opv. op breeder plan.

Zy brengt haar in verband, niet alleen met de geheele opvoeding, maar ook met het geheele leven in de moderne maatschappij.

Deze studie kan er ongetwyfeld toe bydragen, dat die byzondere geesteshouding wordt opgewekt, die kenmerkend is voor den opvoeder.

Het is de filosofie, die het doel van alle opvoeding nagaat. De psychologie, sociologie en biologie onderzoeken de ontwikkeling van geest en lichaam by individu en groep.

Op deze fundeerend-paedagogische laag van onze vakstudie rust de algemeen - paedagogische laag.

By het onderwijs in de paedagogiek zal de opvoeding van den mensch als individu en als gemeenschapswezen worden nagegaan, de belangrijkste hoofdstukken der systematische paedagogiek worden behandeld naast de moderne stroomingen in opvoeding en onderwijs, die in gewyzigde inzichten in psychologie en paedagogie

gogiek en in gegevens der sociologie hun motiveering vinden.

Over de beweging voor vernieuwing van opvoeding en onderwijs ~~zal~~ niet alleen worden gesproken, ook zullen moderne scholen worden bezocht.

De byzonder-paedagogische laag van de vakstudie omvat de oefenleer en de kennis der gymnastische oefensystemen, systemen die ook onderling met elkaar vergeleken zullen worden.

Deze kennis vormt het kerngebeid der z.g.n. gymnastiektheorie, ~~die~~ zich tevens bezig ~~houdt~~ met het doel, de plaats en de taak van de lichaamsoefeningen in en ~~waarin~~ buiten de school.

Onder de byzondere paedagogiek valt tevens de methodiek en didactiek van de lichaamsoefeningen.

Het spreekt van zelf, dat de lich.opv., die den geheelen mensch omvat doch by het lichaam aangrypt, van haar leiders een grondige kennis van bouw en functies van haar aangrypingspunt en instrument, het lichaam, veronderstelt. Het is duidelyk, dat de kennis van het lichaam en van de oefeneffecten met het oog op een juiste oefenkeuze onontbeerlyk is.

Rest tenslotte nog de eigen practische vaardigheid.

Aan den toekomstigen leeraar voor de lich.opv. moet de eisch gesteld worden, dat hy de lichaamsoefeningen in haar zoo ruim gevarieerde vormen ruimschoots zelf aan den lyve heeft ondervonden.

Een groote bewegingservaring is noodzakelyk voor het juiste inzicht in de bewegingsprocessen, niet in het minst in bewegingen die jonge menschen spontaan manifesteren.

By de lichamelyke oefening die op DOEN berust, is dus slechts inzicht mogelyk, wanneer men ze ruimschoots beleefd, wanneer men ze aan lichaam en ziel ervaart heeft.

De naam van onze inrichting wekt herinneringen aan Plato's filosofenschool van dien naam, waar eens en voor altyd werd vastgelegd, dat de opvoeding van en door het lichaam voor de vorming van den complete mens onontbeerlyk is. Onze Academie heeft de even moeilijke als verheven taak, jonge menschen op te voeden tot persoonlykheden aan wie op hun beurt vol vertrouwen de arbeid aan de vorming van het opgroeiend geslacht in handen kan worden gelegd.

Gy, dames en heeren studenten, zult aan de Acadmie de gelegenheid krygen de kennis te verwerven die voor een gefundeerd inzicht in de problemen van opvoeding en onderwys noodig is, een kennis die u tegelyk ^{als toekomstig practicus} voor sleur en pedanterie zal vermogen te behoeden,

Vergeet u daarby niet, dat algemeen-menschelyke eigenschappen als liefde toewyding, tact en geduld door geen enkele kennis te vervangen zyn.

Het zal uw toekomstige taak zyn leiding te geven en aanmoediging, altyd beheerscht en opgewekt te zyn: gevoel voor humor wordt ~~xxx~~ niet ten onrechte een belangryk element in het wezen van den opvoeder genoemd.

Carl Diem merkt zeer juist op, dat de gymnastiekleeraar ~~xxx~~ uiterlyk het ideaal moet belichamen dat hy by zyn leerlinegn zoekt te verwezenlyken, dat hy "houding" in den ruimeren zin van het woord moet bezitten, houding als uitdrukking van gezondheid en beheerschte kracht!

Het is de oude Eckehard die van den gymnastiekleeraar zegt "hy zy meer een Lebemeister dan een Lehrmeister".

Savoir vivre, savoir faire en ~~savoir~~ ^{en} étudier, zie hier, kort ~~samen~~ ^{samen}gevat, de eigenschappen die onontbeerlyk zyn voor hem die, als elk opvoeder, in de juiste verhouding zachtheid en gestrengheid, toegevendheid en onverzettelykheid in zich moet vereenigen!

Aan het hoofd ~~gesteld~~^{te} te worden van deze inrichting van opvoeding en onderwijs, Myneheeren Voorzitters van de Ned. Ver. tot Inrichting van een Wetensch. Centrum voor de Lich. Opv. en van het Curatorium van de Academie voor Lich. Opv., acht ik een groot voorrecht.

Ik zeg u, Mynheer Willems en Prof. Stomps, dank voor de vriendelyke woorden, waarmede gy my als rector van de Academie voor Lich. Opvoeding hebt willen installeeren.

Aan U, aan uw medebestuurderen en mede-curatoren zeg ik dank voor het vertrouwen dat gy blyk geeft in my te stellen door my de belangryke en moeilijke taak op te dragen leiding te geven aan een inrichting, die de herinnering wakker roept aan myn beide eminente voorgangers die niet nagelaten ~~hebben hun stempel~~^{hebben invloed} op myn opvattingen te ~~drukken~~^{oefenen}.

Mevrouw en Heeren bestuurderen en curatoren, ik geef u de verzekering, dat ik naa~~z~~^z de mate myner krachten hoop by te dragen aan het doel dat U en de oprichter dezer Academie voor oogen staat en stond.

Dames en Heeren Docenten! Met velen uwer was ik reeds gedurende tal van jaren in ~~ta~~^{oprechte} vriendschap verbonden. Met de meesten uwer heb ik vanaf de oprichting van de Academie nauw mogen samenwerken in het belang van ons gemeenschappelyk doel: aan de lich. opv. van het Nederlandsche volk de ~~nodig~~^{nodig} delyke leerkrachten te leveren, leeraren ook die in staat zyn hun eigen problemen tot oplossing te brengen.

Dat de Academie hecht en stevig staat ondanks de stormen waaraan zy dikwyls blootstond, danken wy zeker niet in de laatste plaats aan u, dames en heeren docenten, op wier medewerking en vriendschap ik ook gaarne voor de toekomst een beroep doe!

Dames en Heeren studenten.

8

Dat ik na een tienjarigen arbeid als leeraar in de lichamelyke oefening en een 17 jarige werkzaamheid als inspecteur voor de lich. opv. van de stad Amsterdam thans als rector van de Academie voor Lichamelyke Opvoeding de gelegenheid kryg mede te werken en leiding te geven by het nastreven van uw doel: de voltooiing uwer studiën acht ik een voorrecht.

Het zal my ook een groot voorrecht zyn, als u dat wenschelyk mocht blyken, U me
myn levenservaring van nut te zyn.

Ik heb gezegd.